

СКАНДИНАВСКИ ДИЗАЙН

- *Обща характеристика.*
- *Дизайнът във Финландия. Елиел Сааринен, Алвар Аалто*
- *Дизайнът в Дания. Школата за мебелисти, ръководена от Кааре Клингт. Аарне Якобсен, Поул Кьерхолм*
- *Дизайнът в Швеция. Изложението в Стокхолм през 1930 г. Бруно Матсон, Вернер Пантон*

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Политическата ситуация в Централна Европа е стабилизирана сравнително бързо след Втората световна война за разлика от епохата след Версайския договор. Политическият климат е белязан от студената война и от значението, придавано на икономическите показатели. В естетическата област няма много нови спорове, дава се предпочитание на практическите съображения. Изискванията, наложени от производствените технологии или начина на опаковка, служат за ориентация при избора на формите. Предимно немските производители на мебели в голямото си мнозинство се насочват към решения, които вече са изпитани или които са традиционни. Въпреки това продължават да се стремят да създават нови модели, а към 1948 г. вече мислят за техния износ, но концепцията на тези мебели често има звучене на рустик и псевдокласицизма от нацистките години. Немските дизайнерски среди са сякаш изпразнени откъм идеи и имат нужда да регенерират, да черпят идеи от чужбина. Така именно е взет моделът на битовата култура от Северна Америка и скандинавските страни, чието влияние продължава да съществува дори и в периода след петдесетте години, когато той е на мода. Обратно на всякакви географски логики, тези две култури вече не са чужди. Намираме столовете на Аалто или на Матсон в дневните на многобройни американски жилища до прекрасни панорамни прозорци с

гледки. Немският пазар обаче е победен не от американските мебелни производители, а от съседите им от север. Поради високата си покупателна способност немското общество търси модерни тенденции в обзавеждането, които да са подкрепени от добро качество, а точно това предлагат скандинавските занаятчии с техните мебели със строги линии. Тази култура на обитаване, която по произход отговаря на потребности, създадени от суровия климат, има неоспорим чар благодарение на модерността и на топлата си интимност.

Нещо повече, пазарите на Западна Европа не са вече така затворени. Икономическият живот се осъществява във все по-открита международна среда, а интелектуалният климат подхранва откриването към света. Ритмът на смяна на последователните моди е бърз. Редица производители започват да се съобразяват с актуалните тенденции, като се опитват да имитират образци с висока стойност. Следователно не е учудващо, че концепциите за формоизграждане започват да се изчерпват, а някои модни мебели, както например бърбековидните маси и жардиниерите от ламинат "Формайка" и с тънки крака, се продават в индустриални количества. Това доказва, че обществото, дори да пробва без съмнение съвременни изделия със смели форми, запазва все пак по отношение на тях известна липса на сигурност.